

د اللہ پاک پہ لار کنبی خوبن خیز ورکول

(د امیر اہلسنت بیان)

- د ابوذر غفاری رضی اللہ عنہم نیکیے اویں
- خوبن باغ یسی د اللہ پاک پہ لار کنبی ورکرو
- کور مسواک
- د مدینے مہے

شیخ طریقت، امیر اہل سنت، بانی دعوت اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابواللال

قامش نیرنگ
العشاقیہ

محمد الیاس عطار قادری رضوی

خوړو او محترموا اسلامي ورونو! عام طور زمونږ دا عادت دے چې مونږ د الله پاک پۀ لار کښې پاتې شوے مال ورکوو مثلاً خوراک مو اوکړو او بيا د هغې ضرورت نۀ وي پاتې نو پاتې شوے خوراک چا غريب له ورکړو، دغه شان پۀ کور کښې يو څيز پروت دے او هغه زمونږ د کار نۀ دے نو هغه يو جومات يا مدرسې له ورکړو، داسې د واده بنادې وغيره څۀ دستوره وشوه او د ميلمنو د پاره بڼۀ ډير خوراک تيار کړے شو، بيا پۀ اتفاقي توگه څۀ پيښه رامنځې ته شوه يا باران وشو د کوم پۀ وجه چې خلق کم راغلل او درې څلور ديگونه پاتې شول نو بيا هغه پاتې شوي ديگونه يتيم خانو يا اسپتالونو ته ورکولے شي، داسې دلته عام طور هم دا طريقه ده چې مونږ د الله پاک پۀ لار کښې هغه څيز ورکوو کوم چې زمونږ د کار نۀ وي- د دې خلاف به زمونږه اسلافو پاتې شوي نۀ بلکې د ټولو نه غوره، بڼۀ او پۀ کار راتلونکي څيزونه د الله پاک پۀ لار کښې ورکول- د ترغيب د پاره پۀ دې لړ کښې يوه ايمان تازه کوونکې واقعه وړاندې کولے شي:

د اَبُو دَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بڼکلے اوبڼ

حضرت سَيِّدُنَا اَبُو دَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د مدينے منورې سره نږدې پۀ يو کلي کښې اوسيدو- د ژوند تيروولو د پاره د هغوئې سره يو څو اوبڼان او يو کمزورے شان شپونکے (چيلی څرؤنکے) وو- يو ځل د بنو سُلَيم خاندان يو صاحب د هغوئې پۀ خدمت کښې عرض اوکړو: حضور! که تاسو اجازت راکړئ نو زۀ به ستاسو پۀ صحبت کښې پۀ پاتې کيدو ستاسو نه فيض هم حاصلووم او ستاسو د شپونکي مدد به هم کووم- اَبُو دَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وفرمائيل: که تۀ زما سره اوسيدل غواړئ نو تۀ به زما تابعداري کوي- عرض يې اوکړو: حضور! پۀ کومه خبره کښې تابعداري؟ ارشاد يې وفرمائيلو: کله چې زۀ پۀ خپل مال کښې د څۀ څيز د

الله پاڪ پٽ لار ڪنڀي د وركولو ووايم نو د ٽولو نه بهترين خيز به وركوي- هغه دا شرط منظور ڪرو او د هغوئي پٽ خدمت ڪنڀي يي اوسيدل شروع ڪرل- يوه ورخ ڇا اَبُو ذَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته عرض اوڪرو: دلته د وِلِي پٽ غاره خٽه غريبان خلق اباد دي كه ڪيدے شي نو تاسو د هغوئي مدد اوڪريء- هغوئي د بنو سُلَيم قبيلي هغه گس ڪوم ڇي د هغوئي خدمت ڪولو راوغوبنتو او اوئي فرمائيل: يو اوبن راوله- هغه د اوبانو خائے ته لاڙو او د ٽولو نه بنه اوبن يي خوين ڪرو خوبيا يي سوچ اوڪرو ڇي دا اوبن د اَبُو ذَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د سورلي د پاره هم پڪار دے او فرمانبردار هم دے- مقصد خو صرف غوبنه تقسيمول دي نو د هغي پٽ بدله ڪنڀي د هغي ه نه د بنڪته درجي والا اوبنه پيش ڪرہ- اَبُو ذَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ڇي ڪله اوبنه وليدله نو هغه صاحب ته يي وفرمائيل ڇي تا خيانت اوڪرو- هغه فوراً پوهه شو او هغه اوبن ڪوم ڇي د ٽولو نه بهترين وو، د ذبح ڪولو د پاره يي پيش ڪرو- اَبُو ذَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه ته ارشاد وفرمائيلو: د وِلِي پٽ غاره ڇي خومره ڪورني ابادي دي ٽول وشميره او زما ڪور هم پٽ هغي ڪنڀي شامل ڪرہ، بيا اوبن ذبح ڪرہ او غوبنه يي پٽ ٽولو ڪورونو ڪنڀي يو شان تقسيم ڪرہ او زما ڪور ته ڇي هم د نورو ڪورونو پٽ مقابله ڪنڀي يو پوتے هم زيات لاڙ نشي د دي خيال ساته-

ڪله ڇي د اوبن غوبنه تقسيم ڪرے شوه نو اَبُو ذَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه گس راوغوبنتو او پوڻتنه يي ترينه وڪرہ: ستا او زما ترمينخه ڇي د الله پاڪ پٽ لار ڪنڀي د بنه مال لگولو ڪوم شرط مقرر ڪرے شوه وو، آيا تا هغه هير ڪرے وو؟ هغه عرض اوڪرو: حضور! زما نه نه وو هير شوي بلڪي ما ته ياد وو او ما د دي نه محڪنڀي هم دا بنه اوبن خوين ڪرے وو خوبيا مي سوچ اوڪرو ڇي دا ستاسو سورلي ده او ڊير پڪار راتلونڪے هم دے ڇڪه صرف ستاسو د ضرورت له

وجهي مي دا پرينبودة وو- ابو ذر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغوئي ته و فرمائيل: آيا واقعي تا صرف زما د ضرورت له وجهي هغه اوبن پرينبودة وو؟ عرض يي او ڪرو: آو جي! واقعي چي ستاسو د ضرورت له وجهي مي هغه اوبن پرينبودة وو، د دي نه علاوه مي بل هيخ مقصد نه وو- ابو ذر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ارشاد و فرمائيلو: آيا زه تا ته د خپل ضرورت ورخ اوبنيم؟ او ره! زما د ضرورت او د حاجت خو هغه ورخ ده پء ڪومه ورخ باندي چي زه د قبر پء ڪنده ڪنبي يواخي دفن ڪرے شم، باقي پاتي شو مال، نو د دي دري حصه دار دي: ﴿1﴾ ”تقدير“ ڪوم چي د مال پء وړلو ڪنبي د چا خه لحاظ نه ڪوي ﴿2﴾ ”وارث“ ڪوم چي ستا د مرگ انتظار ڪوي چي ڪله به ته مړ ڪيرې او هغه ستا مال قبضه ڪري ﴿3﴾ دريم حصه دار ته پخپله يي (ڪله چي تقدير او وارث د مال اخستو پء معامله ڪنبي هيخ رعايت نه ڪوي نو ته د خپلي حصي پء اخستو ڪنبي ولي شاته پاتي ڪيرې؟ ڄومره چي درنه ڪيده د بنه نه بنه مال د الله پاڪ پء لاره ڪنبي وركره چي د خپل اخرت د پاره يي جمع ڪري-) پء دي فرمائيلو ابو ذر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د څلورمي سپياري وړومبي آيت مبارڪ تلاوت و ڪرو: ﴿كُنْ تَسْأَلُوا اللَّهَ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ﴾ (پ 4، سورة آل عمران: 92)

ترجمه ڪنزلعرفان: ”تاسو به هيخ ڪله نيڪي اونه مومي تر ڇو پوري چي د الله پء لاره ڪنبي خپل خوبن خيز خرچ نه ڪري.“ او اوئي فرمائيل چي هم دا وجه ده چي ڪوم مال زما د ٽولو نه زيات خوبن وي هغه د الله پاڪ پء لار ڪنبي خرچ ڪوم او د خپل اخرت د پاره يي ذخيره ڪوم- (تفسير درمنثور، پ 4، آل عمران، تحت الاية: 92، 261/2)

اے د خور نبي صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! د سيدنا ابو ذر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ڄومره زبردست مدني سوچ وو چي ڪوم مال به يي د ٽولو نه زيات خوبن وو هغه به يي د الله پاڪ پء لاره ڪنبي خرچ ڪولو او د خپل اخرت د پاره به يي ذخيره

کولو- اے کاش چې زمونږه سترگې وغړپرې او مونږ هم پۀ دې آيت مبارک:
﴿لَنْ نَسْأَلَكَ عَمَّا شِئْنَا وَنَحْنُ نَسْأَلُكَ عَمَّا تَشَاءُ﴾ (پ 4، سورة ال عمران: 92) **ترجمه کنز العرفان:** ”تاسو به هيڅ
کله نيکي اونه مومي تر څو پورې چې د الله پۀ لاره کښې خپل خوښ څيز خرچ
نه کړئ-“ باندې غور کوونکي جوړ شو- ياد ساتئ چې د الله پاک پۀ لاره کښې
چې څنگه څيز ورکوي هم هغه شان اجر به بيا مومي ولې چې دُنيا د آخرت کښت
[يعني پتے] دے چې څۀ کړې هغه به ريبې - (فيض القدير، 728/3، تحت الحديث: 4273 ملخصاً)
افسوس چې زمونږ سوچ دا دے چې مونږ د واده بنادي پۀ موقع باندې ورومبے
پخپله وخورو او بيا پاتې شوے خوراک نوکرانو، غريبانو، گاؤنديانو، يتيم خانو او
مدرسو له ورکولو- پکار خو دا وو چې چرته مونږ پۀ واده باندې پۀ لکونو روپۍ
لگوو هلته کم از کم يو ديگ پۀ دې نيت باندې پوخ کړو چې دا به صرف د
محلي غريبانو خلقوله ورکوو-

ورومبے نصيحت

خورو او محرمو اسلامي ورونو! سَيِّدُنَا أَبُو دَرِّ غَفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پۀ خپل خدمت
کښې اوسيدونکي گس ته درې خبرې ارشاد کړې: پۀ هغې کښې ورومبې خبره
دا وه چې ”تقدير پۀ مال ورو کښې د چا لحاظ نه کوي-“ واقعي چې هم داسې
ده تقدير چې کله هم وغواړي نو ډير پۀ پراخه زړۀ د چا مال واخلي او هم داسې پۀ
لږ ساعت کښې د خلقو د کروړونو بلکې د اربونو روپو ”کارخانې“ وسوزي ايره
شي- تقدير نه د مالداره او غريب خيال ساتي او نه موقعې او ځائے ته گوري هغه
خپله پوره حصه اخلي- تقدير چې کله غالب شي نو خوشحاله خنديدونکے
ځوانان پۀ لږ ساعت کښې د مرگ بنکار شي- پۀ تير وخت کښې ډير داسې ځوانان
ليدلے شوي دي چې مور او پلار به د دې د پاره د دعوتِ اسلامي د سُنَّتو ډکو

اجتماعاتو ته نۀ ليرل چې چرته د هغوئې نه ملا جوړ نۀ شي او دين داره نۀ شي، آه!
خوار پۀ کچه ځوانۍ کښې وفات شو-

دويم نصيحت

سَيِّدُنَا أَبُو ذَرِّ غَفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پۀ خپل خدمت کښې اوسيدونکي ته دويمه خبره دا ارشاد کړه چې ستا د مال دويم حصه دار ” وارث “ دۀ کوم چې ستا د مرگ انتظار کوي چې کله به تۀ مړ کيږي او ستا مال به قبضه کوي- واقعي ده چې دا ليدلۀ کيږي چې وارثان د دې خبرې انتظار کوي چې څنگه بوډا مور او پلار وفات شي، مونږ به د دوئې مال او اسباب قبضه کړو- انسان پۀ ټول ژوند کښې مال جمع کوي خو هغۀ ته پته نۀ وي چې د هغۀ د وفات نه پس به وارثان د هغۀ د مال سره څۀ سلوک کوي؟ بعضي وخت خو وارثان د مړي پۀ مال ناجائزه کاروبار هم شروع کوي-

د يو گس ډير مذهبي ذهن وو او هغه به د دعوت اسلامي پۀ هفته واره د سنټو پۀ اجتماع کښې شرکت هم کولو، هغه د وفات کيدو نه مخکښې يو دکان واخستو او بيا څۀ موده پس ډير سخت بيمار شو او د مرگ ښکار شو- د هغۀ د وفات نه پس د هغۀ يو څو وارثانو د هغۀ د پريښودۀ شوي مال نه پۀ هغۀ دکان کښې د فلمونو، ډرامو او سندرو سازونو د ويديوگانو کيستي خرڅول شروع کړل حالانکې وفات شوي گس به حلال رزق گټلو او د حرامو د رزق گټلو نه به يې ډير ځان ساتلو-

بهر حال وفات شوي گس چې کوم مال پريږدي هغه د وارثانو دۀ، هغوئې چې د هغې سره هر قسمه سلوک کوي د هغوئې خوښه ده، که وفات کيدونکي د خپلو وارثانو صحيح تربيت اونکړو نو ډيره گرانه ده چې هغوئې هغه پۀ صحيح ځائۀ کښې استعمال کړي بلکې هغه مال د هغوئې د پاره پۀ گناهونو کښې

مددگار ثابتيدے شي، هم دغه وجه ده چي ڪله د حضرت سَيِّدُنَا عمر بن عبد العزيز رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ پٽ خدمت ڪنبيٰ مَسْلَمَه بن عبد المَلِك حاضر شو او عرض يي او ڪرو: حضور! تاسو د خپل اولاد پٽ معامله ڪنبيٰ ما ته او نورو خلقو ته وصيت او ڪري چي مونبر ستاسو نه پس د هغوئي د وخت د تيرولو انتظام او ڪرو، پٽ دي اوريدو حضرت عمر بن عبد العزيز رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ارشاد وفرمائيلو: د عمر پٽ اولاد ڪنبيٰ هم دوه قسمه انسانان ڪيده شي: نيك يا بد، ڪه هغه نيڪان وي نو ما ته د هغوئي د فڪر ڪولو ضرورت نشته ڪه ڪه چي الله پاڪ به هغوئي پخپله مُسْتَعْنِي [يعني مالداره] ڪري او ڪه هغوئي بد وي نو زه ولي هغوئي ته پٽ مال وركولو د الله پاڪ پٽ نافرمانی ڪنبيٰ د هغوئي مدد او ڪرم- (مكاشفة القلوب، ص 143 ملخصاً)

خوبو او محترم اسلامي ورونو! د الله پاڪ پٽ لاره ڪنبيٰ ڪه مال لگول وي او ڪه پٽ فضول ڪارونو ڪنبيٰ، د مال لگولو پٽ معامله ڪنبيٰ عام طور د بوداگانو پٽ مقابله ڪنبيٰ د ڄوانان زرونه پراخه وي لهندا ڪه چري پلار د مذهبي ذهن والا نه وي او هغه د اولاد صحيح تربيت نه وي ڪري نو د هغه د وفات ڪيدو نه پس اولاد پٽ گناهونو ڪنبيٰ بنه ڊير مال الوڄوي، ڪه پلار ڊير زيات سرمايه دار وي او بودا هم وي نو غير تربيت يافته اولاد پٽ ظاهره ”بابا، بابا“ ڪوي خو پٽ حقيقت ڪنبيٰ د دي خبري انتظار ڪوي چي ڪله به ”بابا جان“ زمونبر د لاري نه اخوا ڪيري چي مونبره مزي شروع ڪرو ڪه ڪه چي ”بابا جان“ ڊير شوم دے، هغه زمونبر د عياشو تر مينڄه خند [يعني رکاوٽ] جو پيري-

دريم نصيحت

سَيِّدُنَا أَبُو دَر غفاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پٽ خپل خدمت ڪنبيٰ اوسيدونڪي ته دريمه خبره دا ارشاد ڪري چي ستا د مال دريم حصه دار ته پخپله يي- (يعني ڪله چي

تقدير او وارث د مال اخستو پٽه معامله ڪنبيٰ هيخ رعايت نه ڪوي نوت ته د خپلي حصي پٽه اخستو ڪنبيٰ ولي شاته پاتي ڪير پي؟ خومره چي درنه ڪيده د بنه نه بنه مال د الله پاڪ پٽه لاره ڪنبيٰ وركره چي د خپل اخرت د پاره يسي جمع ڪري.

اے د خور نبي صلي الله عليه وآله وسلم عاشقانو! د سيدنا ابو ذر غفاري رضي الله عنه پٽه شان پٽه نورو صحابه ڪرامو رضي الله عنهم ڪنبيٰ هم د قرباني جذبه ڊيره زياته وه. پٽه دي باره ڪنبيٰ د سيدنا ابو طلحه انصاري رضي الله عنه د قرباني يوه ايمان تازه ڪونڪي واقعه ولولي او پٽه خپل زر ڪنبيٰ د قرباني ذخيره جمع ڪري:

خوبن باغ يسي د الله پاڪ پٽه لار ڪنبيٰ وركرو

حضرت سيدنا انس رضي الله عنه فرمائي چي حضرت سيدنا ابو طلحه انصاري رضي الله عنه پٽه صحابه ڪرامو عليهم الرضوان ڪنبيٰ د ٽولو نه زيات مالداره وو او د ٽولو نه زيات باغونه هم د هغوئي وو، د هغوئي سره يو ڊير بنڪله باغ وو د ڪوم نوم چي ”بَيْرْحًا“ وو، د دي باغ اوبه ڊيري خور پي وي او دي باغ ته دا سعادت هم حاصل وو چي خور آقا و مولا، مڪي مديني مصطفى صلي الله عليه وآله وسلم به دي باغ ته تشريف راولو او د دي نه به يسي اوبه ڇنڀي، بيا چي ڪله دا آيت مبارڪ نازل شو: ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبَبْتُمْ﴾ (پ 4. ال عمران: 92) ترجمه ڪنزالعرفان: ”تاسو به هيخ ڪله نيڪي اونه مومي د خو پوري چي د الله پٽه لاره ڪنبيٰ خپل خوبن خيز خرچ نه ڪري.“ نو سيدنا ابو طلحه انصاري رضي الله عنه پٽه بارگاه رسالت ڪنبيٰ حاضر شو او عرض يسي او ڪرو: يا رسول الله صلي الله عليه وآله وسلم! زما پٽه خپلو ٽولو باغونو ڪنبيٰ ”بَيْرْحًا“ د ٽولو نه زيات خوبن دے او الله پاڪ ارشاد فرمائي دے چي خپل خوبن خيز دي د هغه پٽه لاره ڪنبيٰ وركري شي نوزه خپل د ٽولو نه خوبن باغ ”بَيْرْحًا“ د الله پاڪ پٽه لار ڪنبيٰ صدقه ڪول غوارم. د مدينه سرڪار

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ڏير خوشحاله شو او اوڻي فرمائيل چي دا پٽ خپلو عزيزانو او خپلوانو تقسيم ڪرڻه نو سَيِّدُنَا أَبُو طَلْحَةَ أَنْصَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هُغِه باغ پٽ خپلو خپلوانو تقسيم ڪرڻو- (بخاري، 493/1، حديث: 1461، ملقطاً)

اے د صحابه ڪرامو او اهل بيتو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عاشقانو! تاسو وڪتل چي سَيِّدُنَا أَبُو طَلْحَةَ أَنْصَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چي د قرآن پاڪ يو آيت واوريدو نو فوراً يي خپل د ٽولو نه خوين باغ د الله پاڪ پٽ لار ڪنبيٰ صدقه ڪرڻو خو مونڙ بيا بيا د د قرآن پاڪ د آيتونو د اوريدو باوجود پٽ ڏي باندي عمل نه ڪوو- لڙ غور اوڪري چي چرته د قرآن پاڪ د يو آيت پٽ مونڙ باندي خٽه اثر وشو؟ مثلاً هم د ڏي آيت مبارڪ ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبَبْتُمْ﴾ (پ 4، آل عمران: 92)، **ترجمه ڪنزلعرفان:** ”تاسو به هيڃ ڪله نيڪي اونه مومي د خو پوري چي د الله پٽ لاره ڪنبيٰ خپل خوين خيز خرچ نه ڪريءَ“ پٽ اوريدو پٽ مونڙ باندي اثر شوي وي چي مونڙ خپل خوين خيز د الله پاڪ پٽ لار ڪنبيٰ صدقه ڪرڻي وي مثلاً خپله خوڻه ڪري، رومال يا پين وغيره مو د الله پاڪ پٽ لار ڪنبيٰ وركري وي؟ ياد ساتي چي صرف هم چا مسڪين يا فقير له وركول د الله پاڪ پٽ لاره ڪنبيٰ وركول نه ڏي بلڪي ڪه چا پيڙندگلو اسلامي ورور له مو خپل خٽه خوين خيز پٽ تحفه ڪنبيٰ وركرو نو دا هم د الله پاڪ پٽ لار ڪنبيٰ وركول شو او پٽ ڏي باندي به هم ثواب ميلا ويري، صحابه ڪرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خومره د ژوندي زڙه والا وو چي ڪله به يي د قرآن پاڪ يو آيت مبارڪ يا د خون آقا و مولا، مڪي مَدَنِي مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خٽه ارشاد اوريدو نو فوراً به د هغي اثر د هغوي پٽ زرونو باندي ڪيدو او هغوي به پٽ هغي باندي عمل ڪولو، لڙ سوچ اوڪري چي آيا چرته د يو آيت مبارڪ يا د حديث پاڪ پٽ اوريدو زونڙ پٽ زڙه ڪنبيٰ هم پٽ هغي باندي فوراً د عمل ڪولو خيال راغلي دے؟ ڪيدے شي چي

چرڀ هم نڻ وي راغلي، افسوس چي پڻ مونڙ باندي اثر نڻ ڪيري، زمونڙ زرونه اوس ژوندي نڻ دي پاتي او د بده مرغه زمونڙ د ايمان طاقت بالڪل ڪمزور ڪيو دے۔

اے د خور ني صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانوا! زمونڙه خور آقا و مولا، مڪي مديني مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به هم خومره ٻنڪلي قرباني فرمائيله:

ڪور مسواڪ

يو ڄل خور آقا و مولا، مڪي مديني مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پڻ سفر باندي وو، هغوئي دوه مسواڪونه حاصل ڪرڻ پڻ ڪومو ڪڻي چي يو سيدها وو او بل لڙ ڪور وو، نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه سيدها مسواڪ خپل ملڪري ته عطا ڪرو او ڪوم چي ڪور وو هغي يي د ڄان سره ڪرو، صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عرض او ڪرو: تاسو به سيدها مسواڪ ساتلے وے او ما ته به مو ڪور راعطا ڪرے وے، ني ڪريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائيلو: ڪله چي دوه مسافر يا دوه مسلمانان د لڙ ساعت د پاره يو ڄائے اوسيري او پڻ هغه وخت ڪڻي چي هغوئي د يو بل سره ڄنگه سلوڪ ڪوي نو د قيامت پڻ ورڄ باندي به د هغي پڻ باره ڪڻي هم پونبته ڪولے شي۔ (احياء العلوم، 218/2 ملخصاً)

اے د خور ني صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانوا! غور او ڪري چي د خپل ملڪري سره زمونڙ سلوڪ ڄنگه وي؟ د نورو د حقونو خيال ساتل خو غٽه خبره ده نن سبا خود مور او پلار سره هم بدتميزي ڪولے شي۔ مور ڪه ڄڻه ڪوي نو هغه فوراً رتلے ڪيري، پلار ڪه ڄڻه وائي نو هغه له هم پڻ ترس جواب ورڪولے شي او خوئيندي او ورونه ڪه ڄڻه وائي نو هغوئي هم رتلے ڪيري، ڪه پڻ ڪور ڪڻي ڄڻه خبره ڪول وي نو بغير د رتلونه نڻ ڪيري او سخته رويه اختيارولے شي مثلاً دا ڪار دي ولي اونڪرو؟

دا خيز دلته ولې پروت دے؟ دا ځائے دې ولې نه دے صفا کړے؟ وغيره وغيره، کوم نادانه چې پټه خپلو کورونو کښې داسې سخته رويه اختياروي نو کور والا د هغوئي نه نفرت شروع کوي۔

داسې ځلمے د کوم چې پټه کور کښې د جنگ جگړو او د بد اخلاقي کولو عادت وي که پټه اتفاقي توگه د عاشقان رسول د ديني تنظيم دعوت اسلامي ديني ماحول ته راشي، پټه مخ باندې د سنت مطابق ريره پريريدي او پټه سر باندې عمامه شريف پټه سر کړي خو د دې باوجود هغه د کور والو سره سخته رويه اختيار کړي نو کور والا يې د دعوت اسلامي پټه ديني ماحول تنقيد شروع کړي۔ ياد ساتئ چې د دعوت اسلامي ديني ماحول ته د راتلو سره يو دم ټولې خرابيانې نه لرې کيږي بلکه پټه ورو ورو لرې کيږي۔

که څوک پټه دعوت اسلامي باندې تنقيد کوي نو د هغه سره د جنگ جگړو کولو پټه ځائے خپلې خاميانې لرې کول پکار دي او تنقيد کوونکو ته وئيل پکار دي چې که زمونږ د خاميانو پټه وجه تاسو ته تکليف در رسيدلے وي نو مونږ معاف کړئ، اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيمُ! بيا به درته تکليف نه در رسيږي۔ کوم اسلامي ورونه چې پټه دعوت اسلامي باندې تنقيد کوونکو ته دهر کي ورکوي مثلاً مونږ به داسې اوکړو يا هغسې به اوکړو، که پټه کور والو کښې څوک دعوت اسلامي ته ردې بدې ووائې نو هغوئي داسې ويروي چې مونږ به د کور نه وتښتو يا به د کور لوبني مات کړو وغيره وغيره نو داسې خلقو ته د حکمت او عقلمندی نه کار اخستل پکار دي او د دهر کي دل هجې د اختيارولو پټه ځائے تنقيد کوونکي پټه مينه او محبت سره پوهه کول پکار دي۔ وگورئ چې د څو پورې د خلقو مخې ته زمونږ ښه کردار نه وي راغله او پټه نفرتونو ختمولو د محبت شمعي نه بلوونو د هغې پورې به رڼائي نه راځي بلکه هم تياره به وي ځکه د ظاهر او د باطن دواړو اصلاح ضروري ده۔

خورو او محرمو اسلامي ورونو! مشهور صحابي حضرت سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بن عمر

رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا به هم ڊيره قرباني كوله:

د مدينه مهه

يو ڄل سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا بيمار شو نو سَيِّدُنَا نَافِع رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته
 يي فرمائيل: زما د وريت ڪرے شوي مهی د خورلو خواهش دے، پء هغه ورڇو
 کنبی پء مدينه منوره کنبی مهيان نه وو، حضرت نافع رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ڊير ولتولو خو اخر
 پء يو نيم درهم يو مهه ميلاؤ شو- حضرت نافع رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائي: ما وريت ڪرو او
 د سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا پء دربار کنبی مې حاضر ڪرو، پء دي کنبی
 يو فقير راغلو نو حضرت عبد الله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا وفرمائيل: دا مهه هغه له
 ورڪره، ما عرض اوڪرو: حضور! ڊير پء مشڪله مې پيدا ڪرے دے او ستاسو خواهش
 هم دے ڇڪه زء د دي مهی قيمت دي فقير له ورڪروم، هغوي وفرمائيل: نه دء له دا
 مهه ورڪريئ نو مهه هغه له ورڪرے شو، هغه فقير لارو نو سَيِّدُنَا نَافِع رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پء
 هغه پسې شاته لارو او د هغه نه يي پء دوه نيم درهمه بيرته مهه واخستو او بيا يي
 حاضر ڪرو، سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا پونبتهنن اوڪره: دا مهه واپس ڇنگه
 راغلو؟ نو هغوي عرض اوڪرو: حضور! ما د فقير نه پء دوه نيم درهمه اخسته دے،
 سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا وفرمائيل: دا مهه هم هغه له ورڪره او دوه نيم
 درهمه هم د هغه نه مء اخله ڇڪه ڇي ما د مدينه د سرڪار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه
 اوريدلي دي ڇي ڇوڪ د خپل خواهش خيز پريردي، الله پاڪ هغه بخڻبي-

(احياء العلوم، 114/3 ملخصاً)

اے د خور نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! تاسو وکتل ڇي سَيِّدُنَا عَبْدُ اللَّهِ بن

عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا د خواهش باوجود مهه اونء خورلو او هغه يي د الله پاڪ پء لار

ڪنبيٰ ورڪرو- اءِ ڪاش چي مونڙ هم داسي جور شو چي ڪه زمونڙ محي ته زمونڙ د خوني خيڙ موجود وي، د هغي پءُ ليدو زمونڙ زره هم گرپري، طبيعت هم هغه طرف ته مائل ڪيري، د هغي خواهش هم وي خو ناخپه مونڙ ته دا حديث مبارڪ ”خوڪ چي د خپل خواهش خيڙ پريدي الله پاڪ به هغه او بخسبي-“ (الڪامل في ضعفاء الرجال، 223/6 ملخصاً) رايا د شي او مونڙ خپل هغه د خوني خيڙ چا مسلمان يا گاؤندي يا ڪشرانو خوئيندو ورونو له پءُ تحفه ڪنبيٰ ورڪرو چي پءُ ڪور والو باندي صدقه ڪول ڊير د ثواب ڪار دے نوان شاء الله الڪريم! دا د بخسبي زيرے به زمونڙ د پاره هم وي-

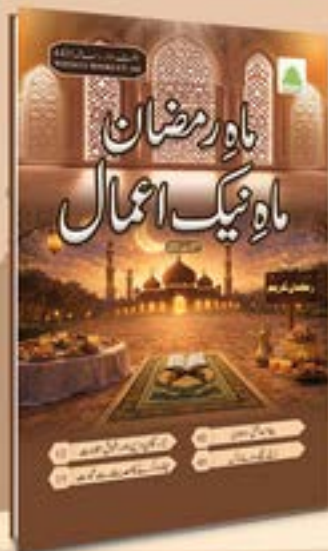
د بده مرغه زمونڙ حالت د دي نه اُلتا دے، ڪله چي مونڙ د خوراڪ د پاره ڪنينو نونبه نونبه پوتي ڄان ته نزدې ڪرو، ڪه د الله پاڪ پءُ لار ڪنبيٰ د ورڪولو اراده هم وي نو چي ڪوم خوراڪ پاتي شي هغه راواخلو او چا غريب له يسي ورڪرو- افسوس چي زمونڙ خيرات هم داسي ڪيري چي د ڄوپوري خوراڪ زمونڙ پءُ ڪار دے نو د ڄان سره يسي ساتو او ڪله چي د خرايدو خطره وي نو خيرات يسي ڪرو- نن سبا پءُ هر ڪور ڪنبيٰ فريج موجود دے نو چي ڪوم خوراڪ پاتي شي هغه پءُ فريج ڪنبيٰ ڪيري، بيا چي ڪله د هغه خوراڪ پءُ فريج ڪنبيٰ دري ڄلور ورخي وشي او د هغي پءُ خوند ڪنبيٰ فرق راشي د هغي خورل بنه نه لگي نو هله غريب له ورڪولے شي-

الله پاڪ دي مونڙ ته پءُ خپله لاره ڪنبيٰ د خوني خيڙ د صدقه ڪولو توفيق راعطا

ڪري- امين بجاہ حاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ-

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ❀ ❀ ❀ صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

د راروانې هفتې رساله

فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران، زرہ سیری منہدی کراچی

UAN +92 21 111 25 26 92 0313-1139278

www.maktabatulmadinah.com / www.dawateislami.net

feedback@maktabatulmadinah.com / ilmia@dawateislami.net